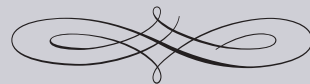

Εργασία των μαθητών
της Β' Λυκείου
2016 - 2017

γ υ ρ ε ύ ω π ά ν τ α
τ ο
Φ ι λ ί

αφορφή
το ποίημα
Ε ρ ω τ ι κ ό
του Ναπολέοντος Λαπαθιώτη

Τι είναι το Φιλί;

Απαντούν :
ποίηση, γλυπτική, ζωγραφική,
σινεμά, φωτογραφία,
πολιτική,
φύση,
σεξουαλικός προσανατολισμός,
ζωή

Ναπολέων Λαπαθιώτης

1888-1944

Ερωτικό

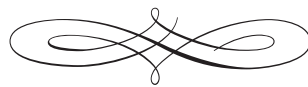
Καημός αλήθεια να περνώ του έρωτα πάλι το στενό
Ώσπου να πέσει η σκοτεινιά μια μέρα του θανάτου.
Στενό βαθύ και θλιβερό, που θα θυμάμαι για καιρό
Τι μου στοιχίζει στην καρδιά το ξαναπέρασμά του.

Ας είν' ωστόσο, τι ωφελεί; γυρεύω πάντα το φιλί
Στερνό φιλί, πρώτο φιλί και με λαχτάρα πόση.
Γυρεύω πάντα το φιλί, που μου το τάξανε πολλοί
Κι όμως δε μπόρεσε κανείς ποτέ να μου το δώσει.

Ίσως μια μέρα, όταν χαθώ, γυρνώντας πάλι στο βυθό
Και με τη νύχτα μυστικά γίνουμε πάλι ταίρι,
Αυτό το ανεύρετο φιλί, που το λαχτάρησα πολύ,
Σαν μια παλιά της οφειλή να μου το ξαναφέρει.

Φιλί : μνήμη θηλασμού

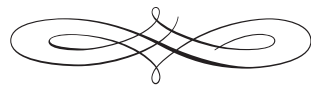
γιατί βιώνεται διέγερση της αναμονής,
εμπειρία της δραστηριότητας, αίσθηση ευχαρίστησης
και ανακούφιση από την ένταση των ενστίκτων
που φέρνει η ικανοποίηση...

Έτσι το φιλί, αυτή η στοματική απόλαυση που δεν αποσκοπεί στη λήψη τροφής,
μας συνδέει κάθε φορά – υποσυνείδητα – με αυτή την πρώτη εμπειρία
της ικανοποίησης πρωταρχικών ενστίκτων σε συνδυασμό με βαθιά
και τρυφερή ανθρώπινη επαφή.

Κι αν δεν ρέει γάλα,
αυτό το «σύμβολο της αγάπης, της φροντίδας και της αποδοχής»
κατά τον E. Fromm, αυτό δεν κάνει το φιλί να υστερεί,
γιατί εδώ υπάρχουν δύο
που δίνουν και παίρνουν
ο ένας από τον άλλον.

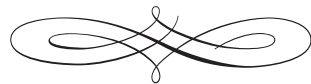
Από την ταινία
My Girl
1991
με πρωταγωνιστές δυο μικρά παιδιά.

Ο έρωτας είναι εδώ ήδη απ' την παιδική ηλικία.
Ο έρωτας αρχίζει ν' ανθίζει από νωρίς,
στην εφηβεία και την ενηλικίωση
τελειοποιείται.

Το ερωτικό φιλί της Λήδας με τον Δία.

Το ανάγλυφο εικονογραφεί την ερωτική συνεύρεση της Λήδας,
βασίλισσας της Σπάρτης, με τον θεό Δία.

Ο Δίας, κυριευμένος από έρωτα για την όμορφη θνητή,
προκειμένου να την κατακτήσει, πήρε τη μορφή του κύκνου.

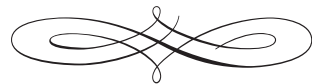
Με τη βοήθεια της Αφροδίτης,
η οποία μεταμορφώθηκε σε αετό που καταδίωκε δήθεν τον κύκνο,
κατάφερε να βρει καταφύγιο στην αγκαλιά της Λήδας.
Στη συνέχεια, η Λήδα γέννησε δύο αυγά, από τα οποία γεννήθηκαν
η Ελένη της Τροίας και οι αδελφοί της Κάστωρ και Πολυδεύκης.

Ένας φτερωτός Έρωτας βοηθάει στην πραγματοποίηση της ένωσης,
σπρώχνοντας τον κύκνο με τα χέρια και το δεξί του πόδι.

**Μαρμάρινο ανάγλυφο, 1ος - 2ος αι. μ.Χ.
Κνωσός, Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου.**

**Πώς πήρε το πρώτο φιλί ο Ρωμαίος -
ή πώς το έδωσε η Ιουλιέτα..**
(το αιώνιο σύμβολο των ερωτευμένων)

Ρωμαίος

Δεν έχουν χείλια κι οι άγιοι κι οι προσκυνητές;

Ιουλιέτα

Έχουν προσκυνητή μου, για τις προσευχές.

Ρωμαίος

Αγία μου, άσε τα χείλια να σε προσκυνήσουν,
να μην απελπιστούν και κακοθανατίσουν.

Ιουλιέτα

Οι εικόνες δε σαλεύουν, όχι ή ναι δε λένε...

Ρωμαίος

Ε, μη σαλέψεις, οι πιστοί να πάρουν ό,τι θένε!

William Shakespeare, "Romeo and Juliet"

1597

Psyché ranimée par le baiser de l'Amour

Antonio Canova

1793

μ' ένα φιλί

ο Έρωτας

ξυπνάει την Ψυχή

“le baiser dans le lit”

(το φιλί στο κρεβάτι),

Henri de Toulouse-Lautrec

1892

Φιλί – σκάνδαλο :

δύο ερωτευμένα κορίτσια – χορεύτριες,
μια από τις πιο συναρπαστικές, κομψές και προκλητικές εικόνες
της ζωής στο Παρίσι των χρόνων εκείνων.

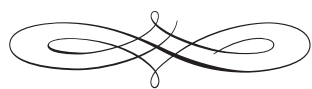
Το φιλί των ορθοδόξων :
σύζευξη τῆς πίστεως καί τῶν ἔργων.

Ἡ Ἀγάπη
καὶ ἡ ἀποδοχή τοῦ Ἄλλου
(= κινητοποίηση τοῦ ἑαυτοῦ μας),
ἀποτελεῖ τὴ μόνη ἐπιβεβαίωση
τῆς πραγματικῆς πίστεως.

Το φιλί του Ιούδα.

Όταν φιλάς,
κοινωνείς την ζωή σου με την ζωή εκείνου
που επέλεξες να ακολουθήσεις
και να παραδοθείς δίχως κρατούμενα και βερεσέδια.

Ο Ιούδας δεν μπορεί να το πράξει,
γιατί για εκείνον η αγάπη είναι ανάγκη.
Η σχέση είναι στόχος και η μαθητεία ρόλος.
Όλα μετρήσιμα και υπολογίσιμα,
δηλαδή άοσμα
και νεκρά.

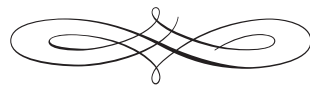

Το ιστορικό φιλί του Ιμπραήμ στον Παπαφλέσσα,
υπέρτατη τιμή και αναγνώριση της ανδρείας
που επέδειξε στο πεδίο της μάχης
ο ενθουσιώδης και φλογερός αυτός κληρικός και πολεμιστής

Ήταν η Μάχη στο Μανιάκι της Μεσσηνίας,
την 20η Μαΐου 1825.

Από τους 1000 άνδρες του Παπαφλέσσα
οι περισσότεροι λιποτάκτησαν μπροστά στις συντριπτικές αιγυπτιακές δυνάμεις
και έμειναν μόνο 300,
οι οποίοι αγωνίσθηκαν και έπεσαν μέχρις ενός.

Ο Ιμπραήμ Πασάς αναζήτησε το πτώμα του Παπαφλέσσα,
το οποίο βρέθηκε ακέφαλο και διέταξε να τοποθετηθεί όρθιο.

Το Φίλημα
(Ανδρέα Γεωργιάδη – Κρητός)

**“Το Φιλί”
(Der Kuss)**

**του Γκούσταφ Κλιμτ
1862 - 1918**

Ένας άντρας σκύβει πάνω από μια γυναίκα
και τη φιλά στο μάγουλο.
Εκείνη, με το κεφάλι σε αφύσικα ορθή γωνία,
μοιάζει λιωμένη στα χέρια του.
Είναι κι οι δύο ντυμένοι στα χρυσά
και γονατίζουν στο καλυμμένο με άνθη έδαφος.

Αποθεωτική απεικόνιση
του έρωτα και του πάθους
σ' έναν φανταστικό
χρυσό και λουλουδένιο κόσμο

**“Φιλί”
του Ροντιέν**

**Auguste Rodin
1887**

Ο απελπισμένος έρωτας
της Φραντσέσκα ντα Ρίμινι
με τον αδελφό του συζύγου της Πάολο Μαλατέστα
από την Κόλαση του Δάντη
ήταν που έδωσε την έμπνευση στον σπουδαίο γάλλο γλύπτη
για το αιώνιο αριστούργημά του.

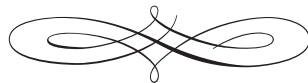
“Les Amants”

René Magritte
1928

Ένας άνδρας και μία γυναίκα
απεικονίζονται σε μια τρυφερή χειρονομία,
το φιλί,
σχεδόν σαν φωτογραφία.

Όμως το εύρημα της κουκούλας
που καλύπτει τα κεφάλια των εραστών,
επιτρέπει μόνο τη σκιαγράφιση των προσώπων τους.
Προχωρά σαν θηλιά στο λαιμό τους
και ξαφνικά αυτή η ερωτική, καθημερινή σκηνή
μετατρέπεται σε
έμβλημα της αποξένωσης, της ασφυξίας,
ακόμη και του θανάτου.

Ένα φιλί
που έγινε αμέσως σύμβολο μιας νέας εποχής
ειρήνης, ελπίδας και αγάπης

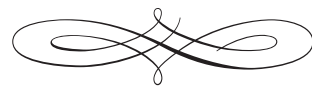
Την ημέρα ανακοίνωσης της λήξης του Β' Παγκοσμίου Πολέμου
ένας ναύτης στη Νέα Υόρκη
έπεσε πάνω στη νοσοκόμα
(που τελικά αποδείχθηκε ότι ήταν βοηθός οδοντίατρου)
και τη φίλησε,
για να εισπράξει βέβαια – μετά –
τη σφαλιάρα της χρονιάς του.

Αλλά ένα σύμβολο είχε μόλις γεννηθεί...

**“Όσο υπάρχουν άνθρωποι”
του Φρεντ Τσίνεμαν**

**Όσκαρ καλύτερης ταινίας
1953**

Το φιλί του Μπαρτ Λάνκαστερ και της Ντέμπορα Κερ,
Δύο σώματα ενωμένα σε μια παραλία
και ένα παθιασμένο φιλί ανάμεσα σε ένα παράνομο ζευγάρι,
σκάνδαλο για την εποχή.

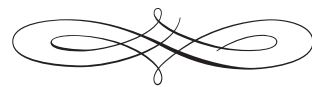
Η ταινία καταγράφει τα γεγονότα που προηγήθηκαν της ανατίναξης της βάσης του
Περλ Χάρμπορ στις 7 Δεκεμβρίου του 1941.

Ασκή κριτική στον τρόπο ζωής
στα αμερικανικά στρατόπεδα της δεκαετίας του ‘50.
Μόλις άρχιζε ο Πόλεμος της Κορέας

Lady and the Tramp

1955

Σε ζητήματα καρδιάς,
ένα «γουφ» είναι αρκετό
για να αρχίσεις να ακούς καμπανάκια.

Ταξικές διαφορές και αντίθετες κουλτούρες καταρρίπτονται.

Η Λαίδη και ο Αλήτης,
το επισφράγησαν μ' ένα φιλί!

Το αδελφικό φιλί του σοσιαλισμού
δόθηκε το 1979
κατά τη διάρκεια των εκδηλώσεων
για τα 30 χρόνια της Λαοκρατικής Δημοκρατίας της Γερμανίας.
Λέονιντ Μπρέζνιεφ, γ.γ. της πρώην Σοβιετικής Ένωσης
και Έρικ Χόνεκερ, πρόεδρος της Ανατολής Γερμανίας.

Συμβόλιζε την ισχύ του ανατολικού μπλοκ
και – κατ' επέκταση – την περίοδο του Ψυχρού Πολέμου.

«Θέε μου βοήθησέ με να αντέξω αυτό τον δεσμό»,
είπαν τότε ειρωνικά οι εχθροί του κομμουνισμού

El Beso de la Muerte (το Φιλί του Θανάτου)

Βρίσκεται στον τάφο του υφαντουργού Josep Llaudet Soler
Ακολουθείται από επίγραμμα:

«Η νεανική του καρδιά, λοιπόν, έσβησε.
Το αίμα στις φλέβες του πάγωσε.
Όλη του η δύναμη τον εγκατέλειψε.
Η πίστη έχει θριαμβεύσει με την πτώση του στην αγκαλιά του Θανάτου.
Αμήν.»

Ένας φτερωτός σκελετός δίνει ένα φιλί στο μάγουλο ενός όμορφου νεαρού.
Είναι έκσταση αυτή στο πρόσωπό του ή αποδοχή του μοιραίου;
Η νιότη καλωσορίζει τον θάνατο ως σύντροφο.

Ερωτήματα γύρω από τη νεότητα, τη ματαιότητα της ζωής,
την ευημερία και την αποσύνθεση,
τον έρωτα,
την απώλεια.

Φιλί VS Βία

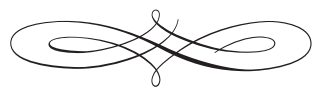
Μετά από έναν αγώνα χόκει
που έληξε αρνητικά για την τοπική ομάδα του Βανκούβερ,
το ζευγάρι,
περπατώντας προς το κέντρο της πόλης,
βρέθηκε τυχαία παγιδευμένο
ανάμεσα στους ταραξίες και την αστυνομία.

“Είχαμε χτυπηθεί και οι δυο μας από αστυνομικούς,
χωρίς να έχουμε κάνει κάτι.
Μας έσπρωχναν με τις ασπίδες για να μετακινηθούμε
και κάποια στιγμή η κοπέλα μου έπεσε στο έδαφος.

Βρισκόταν σε κατάσταση υστερίας
και **την φίλησα**
για να την ηρεμήσω ...”

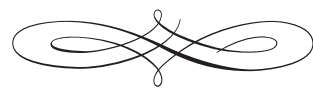

Σύμφωνο συμβίωσης 2017

Ομόφυλα φιλιά και σύμφωνο συμβίωσης.
Η κοινωνία ωστόσο ακόμα διχάζεται
για την ορθότητα του αυτονόητου.

Αφύσικη εξέλιξη,
ή
ο φόβος και η υποκρισία διαιωνίζονται;

Κι εμείς φιλιόμαστε, παιδιά...

(το ζωικό βασίλειο)

Φιλί και έρωτας
στην τρίτη ηλικία;
Ε, ναι!

Γιατί η **συντροφικότητα**
είναι ανθρώπινη ανάγκη
και –ίσως – η υπέρτατη!

Το μόνο που θυμάμαι
είναι **τα φιλιά**
όλες οι άλλες λεπτομέρειες
μου διαφεύγουν
- σώμα, κινήσεις, διάγραμμα
και τα λοιπά

Δημήτρης Δούκαρης

Φιλί, γιατί να σε θέλω τόσο πολύ;
Γιατί να είσαι το στάδιο πριν από τη πηγή;
Φιλί, γιατί να σε μισώ τόσο πολύ;
Είναι άδικο να μην είσαι εδώ τούτη την στιγμή.
Φιλί, γιατί συνεχίζω και σε σκέφτομαι;
Εφόσον είσαι η ολοκληρωτική καταστροφή,
Φιλί, γιατί χρειάζεται να σε μοιράζομαι;
Την στιγμή που έχω ανάγκη την επαφή.

Φιλί, φύγε δεν σε χρειάζομαι πλέον,
Αρκετά, με πλήγωσες βαθιά,
Φιλί, είσαι σαν το νερό,
Πότε κρύο πότε ζεστό.

Σερίφ

Ένα φιλί
αξίζει μια ζωή
κι εγώ
θέλω να ζήσω
μια αιωνιότητα

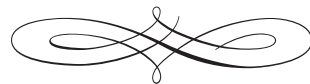
Mateo

“Τιτανικός”

Τζέιμς Κάμερον
1997

Ένα από τα πιο διάσημα φιλήματα που κινηματογραφήθηκαν ποτέ.
Αυτό της Kate Winslet και Leonardo DiCaprio.

Δεν είναι αγάπη αυτό που ζούμε, εγώ το λέω φονικό
μην πάει ο νους σου στο κακό, με το μπαμπάκι θα σφαχτούμε

Με λίγα λόγια, ένα νεύμα, με ένα βλέμμα ή χωρίς,
είναι αργά κι ίσως νωρίς να τρέξει μεταξύ μας αίμα

Δεν είναι αγάπη αυτό που ζούμε, είναι σου λέω πανικός,
ένας μικρός Τιτανικός και θα 'ναι θαύμα αν σωθούμε

Ούτε κι εγώ θα ομολογήσω ότι σ' αγάπησα πολύ
και πως με καίει το φιλή που δεν μπορώ να ξαναζήσω
Έλα λοιπόν να μοιραστούμε της φυλακής μας το κελί
και αν αγαπιόμαστε πολύ μπορεί και να αθωωθούμε

(“Μικρός Τιτανικός”, Μιχάλης Γκανάς)

Φ Ι Λ Ι

Για να το πούμε με αριθμούς,
ένα φιλί είναι:

9 mg νερού,
700 mg αλμπουμίνης,
1,7 mg λίπους,
0,4 mg αλάτων
και 100 mg οργανικών ουσιών
που μεταφέρονται
από στόμα σε στόμα.

Είναι, λοιπόν,
ένας στυγνός «μεταφορέας» μικροβίων;
Ναι, χωρίς αμφιβολία,
μόνο που,
όπως ισχυρίζεται με χιούμορ ένας αμερικανός γιατρός :

“ένα αληθινό φιλί προκαλεί
τόση
θερμότητα
που καταστρέφει αμέσως
όλα τα μικρόβια”.

... είναι σαν το αλατισμένο νερό :
πίνεις και η δίψα σου αυξάνεται
(κινέζικη παροιμία)